

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การเปรียบเทียบมุมมองทางธัมมิกเศรษฐกิจของ พุทธทาส ภิกขุ และแนวคิดเศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียวของ เกียรติ ลูบิก
ผู้วิจัย	นางสาวปริยานุตร สุรินทร์แก้ว
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. สมหวัง แก้วสุฟอง ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ อินทนนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ วิเคราะห์เป้าหมาย หลักการ แนวทางปฏิบัติของแนวคิดธัมมิกเศรษฐกิจ ของพุทธทาส ภิกขุ กับแนวคิดเศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียวของ เกียรติ ลูบิก และนำแนวคิดทั้งสองมาเปรียบเทียบกันในประเด็นหลักการ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติ วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร แล้วนำเสนอในเชิงพรรณนา

จากการศึกษาพบว่า มุมมองทางธัมมิกเศรษฐกิจของพุทธทาส ภิกขุ และแนวคิดเศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียว มีบ่อเกิดมาจากความเข้าใจในแก่นหลักของศาสนา ซึ่งเป็นรากฐานของโลกทัศน์ของบุคคลทั้งสอง โลกทัศน์ของพุทธทาสภิกขุคือ สรรพสิ่งในโลกล้วนอิงอาศัยกันและกันอย่างต่อเนื่องบนหลักของอิทัปปัจจยตา ส่วนโลกทัศน์ของเกียรติคือ พระเจ้าเป็นองค์ความรัก เป็นพระบิดาของสรรพสิ่ง โลกทัศน์ทั้งสองได้กลายเป็นกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตและมีผลต่อการฟื้นฟูสังคม กระบวนทัศน์ของพุทธทาส ภิกขุ คือ กระบวนทัศน์สูญญตา ส่วนกระบวนทัศน์ของเกียรติ คือ กระบวนทัศน์พระตรีเอกภาพ นำไปสู่พันธกิจแห่งอุดมการณ์ ซึ่งพุทธทาส ภิกขุได้ตั้ง ปณิธาน 3 ประการ คือ (1) ให้พุทธศาสนิกชนหรือศาสนิกชนแห่งศาสนาใดก็ตามเข้าถึงความหมายอันลึกซึ้งที่สุดแห่งศาสดาของตน (2) ทำความเข้าใจอันดีในระหว่างศาสนา (3) ดึงเพื่อนมนุษย์ให้ออกมาเสียจากวัตถุนิยม ส่วนเกียรติ ลูบิก มีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเพื่อเสริมสร้างบทบาทของพระเยซู “ขอให้ทุกคนเป็นหนึ่งเดียวกัน” (ยน. 17: 21) ให้เป็นจริง ดังนั้น มุมมองทางธัมมิกเศรษฐกิจและแนวคิดเศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียว จึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายอุดมธรรมที่บุคคลทั้งสองมี เพื่อนำมนุษย์และสังคมไปสู่เป้าหมายอันสูงสุด คือ สันติภาพ ความเป็นพี่น้องสากล

หลักการของขั้มมิกเศรษฐกิจคือ เศรษฐกิจที่มีธรรมะเป็นพื้นฐาน ส่วนหลักการของ เศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียวคือ เศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียวเป็นงานของพระเจ้า เมื่อนำ หลักการทั้งสองมาเปรียบเทียบกันพบว่า มีประเด็นที่ตรงกันคือเน้นการฟื้นฟูมนุษย์และสังคมด้วยการลดตัวตน ลดการเห็นแก่ตัว เป็นเศรษฐกิจที่มีปัญญาและความรักเป็นพื้นฐาน และมุ่งนำแก่นหลักของศาสนาซึ่งถือว่าเป็นธรรมระดับ โลกุตระธรรมมาสู่วิถีชีวิตมนุษย์

แนวทางปฏิบัติที่บุคคลทั้งสองได้เสนอแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับปัจเจกและระดับ สังคม

1. ระดับปัจเจก พุทธทาส ภิกขุเสนอแนวการดำเนินชีวิต เป็นอยู่อย่างต่ำมุ่งกระทำอย่าง สูง ส่วน เคียร่า เสนอแนวการดำเนินชีวิตที่สูง เมื่อนำมาเปรียบเทียบพบว่า เน้นการสร้างทัศนคติที่ ถูกต้องเกี่ยวกับการดำรงชีวิต เป็นวิถีชีวิตแห่งปัญญาและความรัก และได้ทำให้โลกุตระธรรม กับโลกียธรรม กลายเป็นพื้นที่เดียวกัน เกิดการพัฒนาชีวิตที่เป็นองค์รวม นอกจากนี้ยังสามารถทำให้ ความจริงสูงสุดตามความเชื่อของศาสนา ที่เคยเป็นอุดมคติที่มองไม่เห็น มาเป็นเรื่องใกล้ตัว และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ในวิถีธรรมดาของชีวิตมนุษย์ รวมทั้งเป็นคำตอบได้ว่า ศาสนาสร้างความหมาย ให้แก่คนได้อย่างไร

2. ระดับสังคม พุทธทาส ภิกขุได้เสนอ ระบบเศรษฐกิจขั้มมิกสังคมนิยม เป็นระบบที่ ถือเอาประโยชน์ของสังคมเป็นหลัก และประกอบไปด้วยธรรมะ โดยมนุษย์ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อกันในฐานะเป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน ส่วนเคียร่า ได้เสนอธุรกิจเศรษฐกิจแห่งความ เป็นหนึ่งเดียว เป็นธุรกิจที่เป็นผลจากการร่วมกันคิดร่วมกันทำ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยนำกรอบ โครงสร้างของวิถีชีวิตสูงมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการองค์กรธุรกิจ จากลักษณะของ แนวทางปฏิบัติของธุรกิจในโครงการเศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียว พบว่าเป็นภาพสะท้อน ความคิดของพุทธทาส ภิกขุที่เกี่ยวกับ เจตนารมณ์สหกรณ์ และระบบเศรษฐกิจแบบสามัคคีธรรม

มุมมองทางขั้มมิกเศรษฐกิจของพุทธทาส ภิกขุ เป็นความพยายามที่จะนำศีลธรรม กลับมาสู่สังคมยุคใหม่ ซึ่งสามารถทำให้เป็นจริงได้ ดังได้เห็นแล้วว่า ความคิดของท่านมีแนวคิด เศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียว เป็นภาพสะท้อน ซึ่งแนวคิดนี้ได้นำไปสู่การปฏิบัติและได้ประสบ ผลสำเร็จ มุมมองทางขั้มมิกเศรษฐกิจของ พุทธทาส ภิกขุ และเศรษฐกิจแห่งความเป็นหนึ่งเดียว ของเคียร่า ลุบิจจึงกล่าวได้ว่า เป็นเศรษฐกิจทางวัฒนธรรม ที่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาชีวิตมนุษย์ และนำสังคมโลกไปสู่สันติภาพที่แท้จริง คือการอยู่ร่วมกันของมนุษยชาติที่เป็นดังพี่น้องครอบครัว เดียวกัน

Thesis Title	A Comparative Study of Buddhadasa Bikkhu's Dhammic Economy Perspective and Chiara Lubich's Theory of the Economy of Communion	
Author	Ms. Preeyanoot Surinkaew	
Degree	Master of Arts (Buddhist Studies)	
Thesis Advisory Committee	Lect. Dr. Somwang Kaewsufong	Chairperson
	Asst. Prof. Dr. Viroj Inthanon	Member

ABSTRACT

The objectives of this research is to analyze the aim, principal and procedure of Buddhadasa Bikkhu's Dhammic Economy Perspective and Chiara Lubich's Theory of the Economy of Communion. The aim is to bring these theories to comparative analysis. The research method is a documentary in nature, and it is presented in a descriptive way.

The study found that the root of their theories come from a real understanding of the essence of religion, which is the foundations of their world vision. According to Buddhadasa Bhikkhu, it is all things things happen by the cause and the effect based on Conditionality Theory called *Idappaccayata*. The World vision of Chiara is God is Love. He is the father of all. Their world vision become the paradigm for living and the impact is to the transform the society. Buddhadasa's paradigm is voidness (*Sunnata*) as for Chiara's paradigm is Trinitarian (the three person in one God) They bring to the Ideal missions. Buddhadasa has 3 dedications, which are (1) For the Buddhists and the adherents of other religions to understand the profound meaning of their religions. (2) To create a mutual understanding among religions. (3) To drive people out of materialism. Chiara's aim of life is to realize the prayer of Jesus, which is "May they all be one" (John. 17:21). Therefore Dhammic Economy Perspective and the Theory of the Economy of Communion were used as means to achieve their Ideal goal. The goal is to bring people and society toward the highest good based on Peace and universal brotherhood.

The principal of Dhammic Economy is the economy based on Dhamma. As for the Economy of Communion is the Economy of Communion is a work of God. The principals have been compared and understood by importance given to self development and social transformation motivated by altruistic attitude. Again the principal of economy is characterized by love and wisdom. Their aim is to bring the super mundane religion to the level profane, to everyday experience

The procedure of Buddhadasa and Chiara's theories are divided into 2 levels: individual and social.

1. On the Individual level Buddhadasa Bhikkhu proposes the motto of "plain living and high thinking" as a way of life. Where as Chiara proposes a way of life according to the rainbow colour. Both of the procedure create an understanding of correct living, which is nothing but love and wisdom. Through this procedure

they make it possible to bring super mundane and everyday living on the same ground. This way the life develops in a holistic fashion. At this stage, Religion can offer the meaning of life which one is looking for, and the ultimate truth is no longer beyond one's reach, it is available here and now.

2. On the Social Level Buddhadasa Bhikkhu proposes the way to manage social-economy which is called Dhammic Socialism. His social economy is primarily based on Dhamma and for common benefits. All human beings should reciprocate with each other because all experience sufferings, like birth, old age, sickness and death. Whereas, Chiara proposes the enterprise of Economy of Communion. It is an enterprise which builds up on the unity of common good. The way Economy of Communion works it is feasible that even Buddhadasa Bhikkhu's Dhammic Economy can be treated as a cooperative spirit and commune (common) economic system be implemented

Buddhadasa Bhikkhu's view of Dhammic Economy is the idea of bringing morality into modern society. To bring morality into modern society is possible as it is clearly reflected in the theory of Economy of Communion. This theory has brought into practice and became successful. Dhammic Economy Perspective of Buddhadasa Bhikkhu and Theory of Economy of Communion of Chiara Lubich can be called combindly as Economic Culture which is a key to human development and to bring them together based on social harmony, peace and universal brotherhood.